

Večernik

Leto III. (X.), štev. 167

Maribor, petek 26. julija 1929

»JUTRA«

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri

Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409

Velja mesečno, prejemnik v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:

Uredn. 440 Uprava 455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13

Oglaš po tarifi

Oglaš sprejema tudi oglašni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Naraščanje prebivalstva

je nedvomno eden izmed življenjskih problemov vsakega naroda. Mi danes še nimamo pregledne statistike o porastu prebivalstva v naši državi tekom prvih deset let. Iz raznih znamenj pa lahko sklepamo, da porast prebivalstva ni v nikakršnem sorazmerju z ogromnim številom, ki ga kaže izseljenška statistika. Težko življenje in slabe higijenske prilike, umrljivost vsled tuberkuloze v mnogih naših pokrajinah, zlasti pa velika umrljivost dece izpod 5 let so nadaljni vzroki za minimalno naraščanje našega prebivalstva. Ker se vleče to nesorazmerje med umrljivostjo in izseljevanjem na eni ter naraščanjem prebivalstva na drugi strani že leta in leta, in ker ni upanja, da bi se to v doglednem času preokrenilo, se moramo vprašati, kakšne posledice bo imelo to slabljenje našega elementa v domovini za narodovo bodočnost.

Vsi argumenti, ki se navajajo v prilog izseljevanju, morajo umolkneti pred življenjskimi težkočami, ki tirajo naš svet v tujino. Nedvomno je, da bi bilo vsakoletno število izseljencev še znatno večje, ako bi Amerika (Zedinjene države) in Avstralija ne bili uvedli kvote za vseljevanje. Morali bomo začeti misliti na resne korake, ki naj nadoknadijo izgubo teh narodnih energij, ki se letno razprše po svetu. Prvo je: stalna vez med domovino in izseljenci. Obstaja pač nekakšna izseljenška organizacija, ki ji je pa glavni cilj organizacija onih, ki so se vrnili na svoje domove. Potrebne pa so duševne vezi našega sveta v tujini z domovino. Le tako bomo v narodnem pogledu rešili vsaj del naših izseljencev, ki bi sicer v velikem svetu hitro in lahko izgubili interes za domače stvari in za narodne probleme.

Pa tudi to bi le v mali meri nadomestilo narodne izgube, ki jih trpimo leto za letom vsled prekomernega izseljevanja. Treba delati predvsem na to, da se te energije nadomestijo s porastom prebivalstva doma. To je potrebno s splošnega narodnega interesa. Za nas ne more veljati Malthusova teorija, ki je morda primerna za Indijo, Kitajsko, Japonsko in druge prenapolnjene dežele, pa še tam je stvar dvomljiva. Morda bo ta teorija dobra, če bo Društvo narodov kedaj definitivno onemogočilo vojne spopade med narodi in uvedlo med njimi večno bratstvo. Danes pa bi bila tudi za velik narod samomor. Velika, milijonska Francija še tudi danes vedno trepeče pred Nemčijo, kjer je porast prebivalstva stalno neprimerno večji nego v Franciji. Mussolini se dobro zaveda, da je naraščanje Italijanov za vsakoletnih milijon duš eno izmed najsilnejših sredstev ekspanzije nove Italije. Zato je vrgel v svet krilatico o »veliki obitelji« in zato daje nagrade rodovitnim materam. Vsi veliki in kulturni evropski narodi polagajo največjo važnost na porast svojega prebivalstva.

Po plodnosti naših širokih narodnih slojev bi bili lahko v porastu prebiva-

Macdonald - glasnik nove dobe

MACDONALD ODPOTUJE V WASHINGTON. — ANGLEŽKA VLADA JE ŽE REDUCIRALA SVOJ BRODOVNI PROGRAM. — HOOVER NAPOVEDUJE PRIČETEK NOVE DOBE. — VELIKA RAZOROŽITVENA KONFERENCA.

WASHINGTON, 26. julija. Včerajšnja izjava angleškega ministrskega predsednika Macdonalda v spodnji zbornici, da bo meseca oktobra odpotoval v Washington, da se pogaja s predsednikom Zedinjenih držav Hooverjem o razorožitvenem predlogu, kakor tudi njegovo odločitev, da se mora angleški brodovni program nemudoma restringirati in gradnja novih križark ter podmornic ustaviti, so dve uri kasneje že objavili vsi veliki ameriški listi, izražajoč obenem svoje veselje, da hoče Macdonald razpravljati o razorožitvi na morju z Ameriko kot z enakovrednim faktorjem. Listi naglašajo soglasno, da bo našel Macdonald s svojo inicijativo v Zedinjenih državah dobro voljo, ki je potrebna, da se doseže popoln uspeh v razorožitvenem vprašanju.

Temu naziranju se je pridružil snoci o priliki nekega banketa tudi predsednik Zedinjenih držav Hoover, ki je izjavil, da bodo Zedinjene države sprejele Macdonalda pri njegovem posetu z vso priščnostjo in z vsemi častmi, ki jih zasluži ta veliki mož. Hoover je označil Macdonaldovo inicijativo kot pričetek nove dobe v meddržavnih odnosih Velike Britanije in Zedinjenih držav. Od sedaj naprej hosta Anglija in Amerika nastopali skupno za razorožitev, da se doseže popoln uspeh.

Tako časopisje kakor tudi vsa javnost soglašata s predsednikom in vse izraža radost, da je prišlo do preokreta v odnosih napram Veliki Britaniji.

Kakor se govori, namerava Macdonald pri pogajanjih v Zedinjenih državah pokreniti tudi vprašanje sklicanja velike splošne razorožitvene konference in bo radi tega v smislu Washingtonskega dogovora za l. 1931 nameravana pomorska razorožitvena konferenca radi med tem nastopivših novih dogodkov, najbrže odpadla.

LONDON, 26. julija. Ministrski predsednik Macdonald je v spodnji zbornici med drugim izjavil:

Splošni program opravičuje izpremembo brodnega programa. Vlada je po temeljiti proučitvi brodnega položaja — v znamenju svoje odkritosrčnosti in v svrhu okrepitev državnih financ — sklenila ustaviti vsa dela na križarkah »Surrey« in »Northumberland«, gradnjo podmornice »Maldstone« je črtala iz programa, pogodbo za dve novi podmornici razveljavila in odredila dalje, da se z gradnjo ladjedelnic počaka. Kar se tiče

brodnega programa za l. 1929-30, ne bodo pred jesenjo prevzete nobene obveznosti. Vse v poštev prihajajoče države priznavajo, da je sporazum v angleško-ameriških diferencah v bistvu splošen dogovor o gradnji ladij. Vlade na washingtonski konferenci zastopanih držav so bile že obveščene o dogovoru. Čim bo vse pripravljeno, bodo povabljeni na predkonferenco, nakar bo mogoče rešiti najtežji problem, kako bi se doseglo zmanjšanje oboroževanja.

Pred direktnimi pogajanjimi med Kitajsko in Rusijo

ŠANGAJ, 26. julija. Nevarnost, da bi prišlo med sovjetsko Rusijo in Kitajsko do oboroženega spopada, je smatrati sedaj kot definitivno odstranjeno. Obe interesirani državi sta že imenovali svoje delegate za direktna pogajanja. Nankinška vlada je odposlala generala Čang Čao Yanga, dočim je ruski pooblaščenec general Serebrjakov že v Harbinu.

Kitajski zunanji minister dr. Wang je izjavil novinarjem, da smatra Kitajska direktna pogajanja z Rusijo kot najboljši in edini izhod iz sedanjega napetega položaja.

Haag - sedež velike politične reparacijske konference

PARIZ, 26. julija. Današnji jutranji listi poročajo, da je bil na konferencah med Briandom, Hooschem in lordom Tyrellom že dosežen sporazum o sedežu velike politične konference za realizacijo Youngovega reparacijskega načrta. Konferenca se bo vršila v Haagu na Nizozemskem. Belgija se je sicer nekaj časa temu upirala in je hotela, da bi bila konferenca v Bruslju, proti čemur pa je iz popolnoma razumljivih razlogov z vso odločnostjo nastopila Nemčija. Kakor poroča »Echo de Paris«, pa je končno tudi Belgija privolila v sklep ostalih držav. Ker je treba premagati še nekatere težkoče tehničnega značaja, bo konferenca sklicana najbrže za 10. ali 15. avgusta.

MILAN, 25. julija. Silen požar je uničil tu velika skladišča živil. Materialna škoda znaša nad deset milijonov lir.

tečaj po vaseh, poljudne knjižnice in druga propagandna sredstva, da se narodu pokaže, kako velikega življenjskega pomena je za novorojenčke higijenski postopek z njimi, vse to delo je pri nas še v povojih. Naše kulturne in zdravniške organizacije v zvezi z državnimi samoupravnimi organi bodo morale tu stopiti na pot nove smotrene, energične akcije.

Zavedajmo se, da je problem naše populacije problem naše bodočnosti. Naš narod mora imeti od svoje plodnosti tudi nujno potrebne koristi. Nevarnost depopulacije vsled izseljevanja in umrljivosti moramo spraviti na minimum.

Naš izvoz v mesecu juniju.

je napram izvozu v istem mesecu lanskega leta zopet narastel od 378.302 ton v vrednosti 454.360.310 Din na 459.076 ton v vrednosti 530.234.508 Din, torej za 80.744 ton v vrednosti 75.874.198 Din (21,45% v teži, 16,69% v vrednosti). To odstotno naraščanje izvoza se kaže že letos v celim prvem polletju. Dočim je bilo v prvi polovici l. 1928 izvoženih 2.047.858 ton v vrednosti 2.687.036.407 Din, je znašal letos v prvem polletju izvoz 2.196.401 tona v vrednosti 2 milijardi 979.072.997 Din (7,25% v teži in 11,24% v vrednosti več).

Izum našega inženjerja bodo uporabili na Češkoslovaškem.

Kakor znano, je inženjer zagrebške železniške direkcije, Božič, izumil nove kočnice za železnice. Njegov izum je preizkusila in na progi i v delavnicah posebna mednarodna komisija že lani in je ugotovila, da je Božičeva kočnica izmed vseh dosedanjih najboljša. Kakor se sedaj poroča, je inž. Božiču uspelo skleniti s Škodovimi tovarnami v Plznu pogodbo, na podlagi katere bodo izdelale tovarne 35.000 njegovih kočnic. Vrednost teh kočnic bo znašala krog 100 milijonov Kč. Kočnice se bodo aplicirale na vseh železnicah v češkoslovaški republiki.

Društva in organizacije,

ki imajo za letošnjo jesen predvidene svoje kongrese in slične prireditve, prosi uprava ljubljanskega velesejma, da postavijo iste v čas letošnje velesejmske prireditve »Ljubljana v jeseni«, ki se bo vršila od 31. avgusta do 9. septembra. Svoje sklepe naj društva blagovolijo sporočiti naravnost upravi velesejma v Ljubljani, ki jim bo šla v vsakem oziru rada na roko.

Z glavo v skrito skalo

se je zaletel včeraj pri kopanju v starem mestnem kopališču pri »Käferju« 20-letni dijak Miloš Predragovič, ki je znan kot dober plavalec in bravurni skakač v vodo. Sedaj pa je hotela nesrečna ušoda, da je svojo bravuro plačal s precej opasno rano na čelu. Takoj pozvani rešilni avto je ponesrečenca prepeljal v bolnico.

Nezgode pri delu in na cesti.

Z ostro pločevino si je porezal levo roko 32-letni Franjo Kroat. Moral je iskati zdravniško pomoč. — Na Tezmem pa je kos železa ranil 39-letnega Alojzija Kosarja, ki si je nadomil levo stran kočnice. Ker je poškodova težje narave, so morali ponesrečenca po nalogu zdravniške rešilne postaje odpremiti v bolnico. — Pri karambolu dveh koles je dobil 18-letni trgovski pomočnik Albert Dušnik precejšnjo rano sredi čela. — V Vilharjevi ulici se je vsled vročine zgrudil neznan moški srednjih let.

Podlasica ali pa dihur.

Ena od teh dveh kokošje krvi željnih mrcin si je nocoj privoščila 15 piščancev iz kurnika gospe Prohazka v Strmi ulici. Po sledovih nog, perja in krvi je namreč neposredno ugotovljeno, da je rop povročila ena omenjenih živali, vsled česar se opozarjajo okoljski posestniki, da podvojijo svojo pažnjo radi eventualnih ponovnih napovedanih obiskov teh mrcin. Da bi prišla lisica v sredino mesta, ni verjetno. Do ure še piščancev niso našli.

Novo železniško progo čez Pireneje

iz Aix-les-Thermes v Franciji do Rippels v Španiji so 21. t. m. slovesno otvorili v navzočnosti francoskega ministra za javna dela in španskega ministra za naravno gospodarstvo.

Vsdržavno nagradno streljanje v Mariboru

RAZGOVOR Z G. KAPETANOM GRABRIČEM O STRELSKIH DRUŽINAH IN STRELSKEM SPORTU PRI NAS.

Ze pred petimi leti je bila kakor v mnogih naših krajih tudi v Mariboru osnovana strelska družina. Ustanovitev se je izvršila brez hrupa in reklame, a njeno delo je že v teh nekaj letih doseglo tako lepe uspehe, da se bo od 6. do 13. oz. 15. septembra vršilo v Mariboru vsedržavno nagradno streljanje. Tako vsedržavna nagradna streljanja se vršijo vsako leto v drugem kraju in na njih tekmujejo strelci vse države za najboljšie rezultate. Ker naša javnost malo pozna to vrsto sporta, smo se obrnili na agilnega člana upravnega odbora »Mariborske strelske družine«, g. kapetana Angielka Grabriča, da nam da nekoliko podatkov o programu in zamisli letošnjega vsedržavnega strelskega tekmovanja v Mariboru, kakor tudi obče o tej vrsti sporta. G. kapetan Grabrič se je radevolje odzval naši prošnji in nam je med drugim povedal sledeče:

Strelski sport je v naši državi pravzaprav šele v razvoju. V drugih državah je sportno streljanje mnogo bolj razvito in obče popularno in priljubljeno. Kako daleč so v tem oziru n. pr. Švicariji, je splošno znano, saj je tam sportno streljanje enako priljubljeno pri moških kakor pri ženskah in je celo tudi že šolski mladini puška najljubša igra. Istotako je tudi v Holandiji in na Švedskem, a tudi ostale države posvečajo posebno v zadnjem času temu sportu vedno več pažnje.

Sedaj smo končno tudi mi Jugoslavljan na najboljši poti, da ne zaostanemo za drugimi, seveda bo pa do popolnosti treba še veliko dela. V predvojni kraljevini Srbiji je bilo krog 2000 strelskih družin, ki so pa zaradi svetovne vojne morale opustiti svoje delo. Obnova sporta in organizacij se je pričela kmalu po jedinjenju tudi v naši skupni državi Jugoslaviji in lahko rečem, da že danes pri nas ni več nobenega večjega kraja, kjer bi ne bilo strelske družine. Mariborska je bila osnovana pred 5 leti in šteje danes že krog 600 rednih članov. Družina je dobila potrebne puške ter pričela z vajenjem v streljanju, ki se prireja redno vsako nedeljo od 9.—12. predpoldne in od 15.—18. ure popoldne na vojaškem strelišču v Radvanju. To strelišče pa uporablja družina samo začasno, ker se pripravlja na to, da si zgradi sama svoje lastno v bolj neposredni mestni bližini.

Poleg streljanja z vojaškimi puškami in bojnimi naboji se goji tudi streljanje s šolskimi naboji za začetnike ter s posebnimi puškami za dame. Član družine lahko postane vsak naš državljan, ki je dovršil 18 let, ki ima stalen poklic, ni izgnan iz državljanstvih pravic in ga odbor sprejme. Gibanje in poslovanje strelskih družin v mnogem podpira tudi država, ker ji je, naravno, veliko do tega, da ima čim več dobrih strelcev in je organiza-

cija vseskozi nacionalna in patrijotična. Ker pa je streljanje v svobodni naravi tudi eden izmed najlepših sportov, ne bi sploh smelo biti nobenega Mariborčana, ki ni član družine. Izdatki so minimalni — letna članarina znaša 30.— Din — na strelišču pa stane vsak bojni naboj 1.— Din, malokalibrski in šolski pa le 20 para. S te strani torej ne more biti izgovora, ker cenejšega sporta si sploh ni mogoče zamisliti.

Ob tej priliki mi pa dovolite, da se dotaknem tudi nekega stranskega vprašanja, katerega ne morem zamolčati. V razgovoru z nekim uglednim članom tukajšnjega Lovskega društva sem na vprašanje, zakaj se tako malo lovcev udeležuje dela pri strelskem sportu naše družine, dobil v odgovor tole utemeljitev: »Prišli bi mnogi, toda bojijo se, da ne bi pogodili cilja in se ne bi blamirali.« Ta izgovor je vsekakor neopravičljiv in smešen, ker po njem bi se dalo sklepati, da mislijo prizadeti gospodje, da mora biti vsakdo, ki je lovec, tudi že brez vajenja v streljanju dober strellec. Tega pa prav gotovo nihče ne misli, ker tudi streljanje je večšina, ki se da privesti do popolnosti samo s sistematičnim vežbanjem. To pa vejo dobro tudi ravno naši najboljši mariborski lovci, ki so člani naše družine in so kljub vsej svoji spretnosti vsako nedeljo na strelišču in pridno ter vsrajno vežbajo.

Upoštevajoč potrebo sistematičnega napredovanja, je razdelila strelska družina svoje članstvo v več skupin, v katerih ga na različne načine in z različnim poukom usposablja za dobre strelce. Kakor hitro kdo opazi, da dosega uspehe, postane strasten prijatelj tega sporta in ga ne more nikoli več opustiti. Mariborska družina razpolaga zato že danes z znatnim številom odličnih strelcev in trdno sem prepričan, da se pri letošnjem vsedržavnem nagradnem streljanju ne bomo blamirali. Strelci iz drugih krajev naše države, ki bodo prišli na to tekmovanje, morajo dobiti vtis, da ima Maribor dovolj smisla za ta lepi sport in je zato potrebno, da dobi naša družina čimveč novih članov. Do 6. septembra, ko se bo nagradno tekmovanje pričelo, ima še vsakdo dovolj časa, da se izpopolni in izvežba, mi pa smo vsako nedeljo ves dan na strelišču in članom na razpolago kot učitelji.

Zahvalili smo se g. kapetanu Grabriču za te informacije ter ga naprosili, da nam prihodnjič pove še kaj o samem nagradnem streljanju in zasnovi vse prireditve, kar nam je z veseljem obljubil. O programu in vseh ostalih podrobnostih vsedržavnega nagradnega streljanja strelskih družin in lovskih društev od 6. do 13. septembra na strelišču v Radvanju pa bo naš list pravočasno poročal.

Pasji dnevi v mariborski okolici

»VELIKA SEZONA«. — HLADNA SENČICA. — VINOTOČI. — POMANJKANJE KOPALIŠČA. — DIREKTNE AVTO ZVEZE. — NEVARNOSTI PASJE VROČINE.

Maribor, oblagodarnen z lepo okolico, je zadnje tedne precej decimiran. Čas dopustov in počitnic je izvalil iz mestnega zidovja vse one, ki so potrebni osvežila in hočejo z gotovostjo, uiti mestnemu prahu. Vroči pasji dnevi so pa tudi pritisnili z močjo, da človek komaj diha in dela med razbeljenim mestnim zidovjem. In tako so prisiljeni tudi vsi oni »nižji sloji«, da si poiščejo sveži zrak, hladno vodo ali — če ni drugače — osvežujoče vince okoliških vinotočev. Letovišča, kopališča in zdravilišča niso za »male ljudi«, zadovoljni so z dobrotami in lepotami mestne okolice...

Mariborska okolica stoji v znamenju »velike sezone« širših mariborskih plašti.

Pa saj je mariborska okolica kakor našašč za pasje dni! Kamorkoli se podaš s svojimi »priveski« ali brez njih, povsod se ti ponudi hladna senčica kar sama.

Sicer je imaš dovolj tudi v mestnem parku, a sukati se ne moreš in ne smeš tako »po domače«, kot je to dovoljeno tu »na deželi«. Žične ograje ob bujnih livadnih omijejujo osebno svobodo in grešnik, ki se zlekne — hoté ali nehoté — tja po božji travici, ne uide zlepa pravici, hčerki božji. Zato pa je tako strašno lušno biti »izletnik« v mariborski okolici!

Starodavna tradicija, zlasti odkar je pričel cveteti sloves Pekrčana, so vinski bratci, ki se stalno zatekajo v Limbuš, Ruše, Pekre ali pa tje na levi breg proti — Peklu... Letos pravijo, da je malo prilike za zmanjkanje v Dravi: v dosedanjih kopališčih nesnaga in fekalije, pri Felberju pa še le pripravljajo noč in dan filtrirano dravsko vodo; zato pač ne preostaja drugega, nego notranje zmanjkanje po okoliških vinotočih. Pravzaprav je to le »prenešen delokrog« vinskih bratcev s to razliko, da je v nizki vinski ceni

zapopadna že lepa okolica, zrak in včasih tudi — voda. Blagor jim, ki so dobre volje, saj so pasji dnevi in — vinska kislina je kaj primerno osvežujoče sredstvo!

Avto-promet pri vsem tem res ni slab izum! Mesto je v svoji agilnosti poizkusilo vse, da olajša meščanom pasjo vročino tudi tem potom. Direktne linije v Limbuš, k Anderlu, k Balonu ali pa v objem hladnih valov tete Katre, vse to siuži olajšanju vročinskih valov. Vročinska kap kljub 35 stopinjam Celzija zadnje dni v Mariboru še ni »opilila« nikogar.

Mariborski in dnevni drobiž

Nadloge Lajtersperga,

Skrb za javno zdravstvo je ali bi vsaj morala biti na prvem mestu. Poedinec in javni organi bi morali dosledno delovati v tej smeri, ker le iz zdravja kline moč naroda in kipi življenje, le v njem je potrebna dinamična sila. Bolehav narod hira in podlega. — To je tako na dlani. Zato pa ne moremo razumeti, da se to dejstvo pri nas s tako lahkoto prezira. Čudno in neverjetno, da ni nikogar, ki bi se malo pogledil v naš položaj, ki gre v neznosnost in se roga vsem zdravstvenim predpisom. Saj smo ves dan, od 6. ure jutraj do 10. ure zvečer, v oblačkih cestnega prahu, v tem gnezdišču vseh mogočih bacilov, ki tako zelo strežejo po zdravju! Naša cesta je najprometnejša in je vedno polna pešcev, vozov, avtov in motornih vozil. Avtomobili in motorji drivjo z vrtočlavo in blazno brzino in čudež je, da ni nesreč. Mi, ki ne moremo na letovišče in smo priklenjeni na dom, moramo neprestano vdihavati prah, ki ne uničuje le naše zdravje, pač pa tudi imetje. In to le po večini radi blazine in nikjer utemeljene strasti modernih voznikov. Obrčamo se na poklicane organe s prošnjo, da ukrenejo potrebno, da se te razmere izboljšajo, to je, da se bo cesta škropila in vrtočlavo voznika preprečila. Končno dostavljamo, da se iz tega slučaja razbere, kako potrebno je, da se občina priklopi mestu.

Češki gostje v Mariboru.

Na potu na kongres jugoslovansko-češkoslovaških in češkoslovaško-jugoslovanskih lig v Sarajevu, so prišli včeraj dopoldne prvi češki gostje v naše mesto. Bili so delegati iz Brna, ki so jih sprejeli na kolodvoru odborniki JČ lige in »Češkega kluba«, ki so goste povabili na zakusko v kolodvorsko restavracijo, kjer so jim poklonili za pot tudi vsakemu zbirko svežega sadja. Tekom današnjega dne pa se pripeljejo skupno z glavno delegacijo iz Prage še delegati iz Bratislave in Olomuca, ki se potem odpeljejo skupno z mariborskimi delegati proti Sarajevu.

Davkoplačevalci,

ki so dolžni plačevati davek na poslovni promet po knjigi opravljenega prometa, se opozarjajo, da poteče rok za vložitev predpisane prijave in plačilo 1% davka za II. četrtletje 1929, dne 30. julija 1929. Oni, ki ne vložijo prijave v tem roku, zapadejo posledicam, predvidenim v čl. 12 in 13 uredbe o davku na poslovni promet.

Koncert v mestnem parku

bo v nedeljo dopoldne. Svirala bo godba »Drava«.

Fantje se zbirajo...

Zopet imamo v Mariboru vojaške nabore, preglede začasnih invalidov in priseganje še dosedaj nezapriseženih vojni obvezancev. Marsikdo, ki je upal, da ga ne vtaknejo v vojaško suknjo, ker mu manjka prst ali ima kako drugo hibo, je v svoje presenečenje delal račun brez krčmarja. Dobil je kvalifikacijo za neboračko četo. Bilo je toliko nevolje med temi kandidati, da so oblatno in običajno ukanje in pijančevanje — pozabili. Nabori se vrše v najlepšem redu, kar je zelo razveseljevo znamenje. Le tu pa tam zauka kak posameznik ali pa si zapoje kaka s šopki ovenčana gruča.

Slovenci v Buenos Airesu

so si ustanovili nedavno svoj lastni list »Slovenski tehnik«. Kakor nam poročajo, so si začetkom junija ustanovili tudi »Slovensko prosvetno društvo«, ki že prav dobro uspeva in prirede dne 1. septembra že svojo prvo prireditev.

Pač pa je neznosna vročina povzročila v okolici neko drugo zlo: najstarejša in najplemenitejša vina najslavitejših sort so pridobila na — kvaliteti. Kemiki pravijo, da je to »eo ipso« razumljivo in popolnoma v skladu s pasjo vročino. Diferenciacija jakosti je mogoča samo še s trdno podlago suhih klobas ali s pohorsko špeciialiteto: z mesom iz »kible«... Pravijo, da je ta ugotovitev marsikomu razčistila pojme o nevarnosti pasje vročine tudi v mariborski okolici... Zato pa le ob prvi priliki poizkusimo!

Statistika jugoslovanskih podpornih organizacij v Ameriki

je bila objavljena 20. t. m. Povprečni zaslužek v Ameriki je 120 dolarjev mesečno. Najskromnejše življenje stane 80—100 dolarjev, tako da preostane po 20 do 40 dolarjev. Od tega se lahko prihrani tedensko 1.50 dolarja, torej na leto 78 dolarjev. Seveda pa je ta prištednja odvisna od splošnega stanja draginje in drugih razmer. V času nezaposlenosti treba trošiti svoje prihranke, isto v času bolezni. Izkušnje in pa vzgledi pri Amerikancih so napotili naše izseljence, da so tudi oni začeli vnaprej skrbeti za takšne čase in da se vsaj nekoliko zavarujejo za slučaj bolezni in nesreč: osnovali so si podporne organizacije.

Bilanco dela jugoslovanskih podpornih organizacij je po statističnih podatkih zbral g. O. Mladinec po stanju od 31. dec. 1928. Vse jugoslovanske podporne organizacije v Ameriki so imele tega dne 255.197 članov (za 10.911 več nego koncem 1927), 14.094.010.62 dolarjev imovine (za 1.308.329.54 več nego koncem 1927). V I. 1928 so izplačale članom podpor v iznosu 3.818.889.75 dolarjev. Vseh organizacij je v Sev. Ameriki 17. Najmočnejša je Hrvatska bratska zajednica z 60.318.689 dolarji, Slovenska narodna podpora jednota z 38.066.301 dolarjem ter Zadruga zveza Srbobran-Sloga z 6.668.760 dolarji imovine.

Ljutomer.

Sokolska tombola, ki je znana po svojih lepih dobitkih, se bo vršila v nedeljo, dne 4. avgusta na Glavnem trgu. Med dobitki je omeniti: 2000.— Din v gotovini, šivalni stroj, dvokolo, vreča moke itd. Razen teh še je 500 lepih dobitkov. Pričetek ob 3. pop. Srečka stane 3 Din.

Koncert v restavraciji »Emeršič«.

V soboto, dne 27. zvečer in v nedeljo, dne 28. predpoldan se bo vršil koncert orkestra vojaške godbe v restavraciji »Emeršič«.

1776

POSILANO!

Mariborskemu in okoliškemu prebivalstvu!

Kakor razvidno, se v našem obmejnem mestu Mariboru mnogo gradi, mnogo izpreminja in mnogo presnavlja, dokaz, da promet stalno narašča. Marsikateremu obiskovalcu Maribora, celo domačinom, pa morda ni znano, da obstoji v središču Maribora restavracija, ki more nuditi gostom vse prijetnosti, posebno v sedanjem vročem poletju. Restavracija ima proti vetru in prahu popolnoma zaščiten, prijetno hladen in zračen vrt z razgledom na 5 m nižje ležeči travnik in sadovnjak, torej, kakor na deželi.

To je restavracijski vrt skrajno ljubeznjivega in spretnege gostilničarja g. ANTONA EMERŠIČA in njegove ge. soproge FANIKE, ki gledata, da nudita gostom izborno meščansko hrano in prvovrstno pijačo, da jim napravita tako čim prijetnejše razpoloženje v krasnem vrtu. Na tem lepem vrtu se vrše sedaj redno tudi večerni vojaški koncerti z izbranim programom in neumornim sviranjem, ki zanjejo vsestransko odobravanje. Nagla in pozorna postrežba je vrh tega bistvena prednost te restavracije, tako, da najde tudi najbolj razvajeni gost tu vse, kar potrebuje za okrepitev po dnevnem delu.

Kot stalen obiskovalec morem ta restavracijski vrt vsakemu najlepše priporočati in želim, da se vsi o tem tudi prepričajo.

1775

Stalni gosť.

Silen razmah knjižničarstva na Češkoslovaškem

Ob 10letnici zakona o občinskih knjižnicah na Češkoslovaškem.

Dne 22. t. m. je poteklo 10 let, kar je narodna skupščina češkoslovaške republike sprejela zakon, po katerem so dolžne vse občine v državi, ustanoviti in skrbeti za razvoj občinskih knjižnic s poučno in zabavno vsebino v svrhu povzdiže in poglobitve prosvete v vseh plasteh naroda. Ta zakon je v vsem kulturnem svetu vzbudil izredno pozornost, zakaj prvič se je na evropskem kontinentu uzakonila dolžnost občin, da zagotovo lepe knjige pripomogajo k ohranitvi duševnih in нравnih vrlin naroda, njegove kulture in tako k poglobitvi prave ljudovlade.

Na Češkem in Moravskem je bilo že pred vojno ljudsko knjižničarstvo tako močno razvito, da so se bavile s tem tudi že uradne statistike. Že na prehodu 19. v 20. stoletje najdemo prve poskuse za organizacijo ljudskega knjižničarstva in za njega utrjevanje zakonskim potom. Ti poskusi so vedli do uspeha šele po prevratu. Danes je vsa Češka in vaška do zadnje gorske vasice preprežena z velikansko mrežo občinskih javnih knjižnic, ki naj bode in dvigajo duševne sile naroda in ga vodijo poto in prosvete do gospodarskega in splošnega napredka.

Ogromnega pomena je dejstvo, da je obstoj in razvoj knjižnic zakonito zagotovljen. Občina skrbi za lokal, nosi stroške za ureditev, obrat in upravo, za nabavo novih knjig se pobirajo občinske

doklade, povprečno po 50 do 80 vinarjev na osebo v letu. Iz teh sredstev se nabavljajo knjige v čistem sorazmerju vse narodnosti v občini. Za vsako manjšino, in bodi še tako mala, skrbi zakon. Tudi izbira knjig, uprava, gospodarsko in organizatorno vodstvo in nadzorstvo knjižnic je v rokah pripadnikov dotične narodnosti.

V teh razmerah se je ljudsko knjižničarstvo v ČSR, izza l. 1921. tudi v Podkarpatski Rusiji in izza l. 1925. na Slovaškem, silno razmahnilo. Koncem leta 1927. je bilo v vsej republiki 11.274 čeških javnih občinskih knjižnic z 3 milijoni 943.988 zvezki, 619.217 čitatelji, ki so si izposodili 10.780.617 knjig, in z 11 milijoni 927.838 Kč dohodkov. Nemških knjižnic je bilo 3126 z 1.358.389 zvezki, 212.449 čitatelji, poljskih 59 z 14.593 zvezki in 3990 čitatelji itd. Ševeda pa to knjižničarstvo tudi še danes ni popolno, ampak je šele surova stavba, ki jo je treba sedaj šele dograditi in urediti ter ji dati pravega duha in pravo življenje. Zlasti v tej smeri, da se pritegne v krog čitateljev tudi čim več podeželskega naroda. Pokazalo se je tekom zadnjih let, da procent čitateljev v mestnih občinskih knjižnicah narašča, na deželi pa pada. Vzrok je deloma v dejstvu, da se podeželske knjižnice vsled skromnejših sredstev občin le bolj počasi izpopolnjujejo z nabavljanjem novih knjig.

Na smrt obsojeni pes

Kar smatra vsakdo za nemogoče, to se je zgodilo v Angliji. Neki pes, ki je ugriznil več šolarjev, napadel tri moške in enega celo nenavadno močno oklal, je bil od nekega angleškega sodišča obsojen na smrt. Lastnik psa, Levis Darlington, je bridko zajokal, ko je zvedel za razsodbo. Zaman je prosil sodnika, naj bo popustljiv, češ, da je pes njegov najboljši prijatelj!

Tudi v srednjem veku so se dogajale take in še mnogo bolj čudne stvari. Tako je lyonski škof l. 1120 proglasil prokletstvo nad poljskimi mišmi in gosencami. L. 1138 so v smislu neke sodne razsodbe v Falaisu ubili prašiča, ki je umoril nekega otroka. L. 1474 so v Baselu, v Švici na podlagi dekreta mestnega magistrata obsodili nekega petelina kot čarovnika v smrt na grmadi, ker se je govorilo o njem, da je zlegel — jajce. L. 1499 je sodišče v Beauvaisu obsodilo na smrt nekega vola, ker je nabodel nekega mladeniča. L. 1554 pa so bile izobčene pijavke, češ da so postale ribam nevarne.

Kje bi bile ruske operacijske linije na Daljnem vzhodu

Berlinski ruski list »Rulje« objavljaja situacijsko poročilo o ruskih armadah na Daljnem Vzhodu in o njihovih eventualnih operacijskih linijah. Sile rdeče armade na Daljnem Vzhodu tvorita dve armiji, ena vzhodno, druga zapadno od Mandžurije. So to štiri pešadijske divizije in dve konjeniški brigadi, skupaj približno 80.000 mož. Zaledje teh sil je vojska, ki je razmeščena ob sibirskih magistralah na zapadu do Bajkalskega jezera, in kot daljna rezerva vojska v Povolžju. Rdeča armada ima napram kitajski zelo napredno tehniko, zlasti bogato aviacijo. Na reki Amur ima rdeča armada brodogojstvo s topovi, ki lahko odpluje proti struji reke Sungare napram Harbinu. Zavezniki rdeče armade so lahko tudi mongolski oddelki, ki jim zapovedujejo rdeči instruktorji. Poseben pomen bo imela v slučaju konflikta slovita mongolska konjenica.

Sovjetski krogi so računali z možnostjo konflikta na Daljnem Vzhodu. »Rdeči general« Budjenij je koncem minulega in začetkom letošnjega leta že trikrat imel inspekcijska potovanja na Daljni Vzhod. Ako bo prišlo do vojne, bo prvi nasprotnik rdeče armade mukdenska vojska, ki šteje 9 pešadijskih divizij, 16 pešadijskih brigad, 3 konjeniške divizije in 10 konjeniških brigad, skupno 130.000

mož. V stratežnem pogledu bo objekt rdeče armade mandž. železniška magistrala in njen administrativni centrum Harbin. Operacije proti Harbinu se bodo vodile v treh smereh: s strani Vladivostoka, kjer je operacijska oddaljenost najkrajša, ker je od ruske obmejne linije do Harbina samo 400 km. Toda ta napad je zvezan z nevarnostjo, da bi Japonci — če bi se odločili za intervencijo — padli sovjetski vojski v ledja. Druga smer je iz Zabajkala: v tem slučaju bi morala sovjetska vojska izvršiti pohod na 800 kilometrov, predno bi dosegla cilj svojih operacij, Harbin. Toda ta smer je varna in ugodna, ker bi se operacije rdeče armade lahko spravile v skad z operacijami mongolske vojske. Tretja linija je iz strani Habarovska. Razdalja od cilja operacij je istotako 800 km. Operacijska linija teče ob reki Sungari in rdeča armada bi lahko računala na pomoč amurskega brodogojstva. Tudi je tu olajšana aprovizacija. Najverjetnejša je ta operacijska linija.

Tehtan in pretežek

Ali je žena primorana, da deli skupno z možem, ki tehtja 263 kg, veselje in žalost in da vztraja ob njegovi strani, dokler ju ne loči smrt? Ali pa je morda taka teža vzrok za ločitev zakona? Kakor se poroča iz Newyorka, se je neko tamkajšnje sodišče postavilo na zadnje stališče. Neka ženska se je obrnila na sodišče s sledečo prošnjo: »Ne morem več živeti s svojim možem, ker je predebel. Prosim, da se sami prepričate o tem. Izgleda kakor sod. Kolikokrat sem mu zlepa prigovarjala, da naj skuša shujšati. Toda vedno me je grdo prevaril. Ne morem več vzdržati pri njem. Pomoč je nujna, ločitev zakona skrajno potrebna.« Tako približno se je glasila njena pritožba. Žalibog pa poročilo ne pove, koliko je mož tehtal tedaj, ko je njegova tedanja nevesta izgovorila usodno besedo: Da! Ali je bil vitek, interesanten ali kaj? Bodisi že karkoli, žena je s svojo prošnjo prodrila. Sodnik je privolil v ločitev zakona, češ, da je mož v resnici pretežak in neprimeren za zakonsko življenje.

Mehika bo reorganizirala železnice. Iz Mehike javljajo, da je bivši predsednik general Calles odpotoval preko Zedinjenih držav v Evropo, kjer bo študiral zlasti razne kontinentalne železniške sisteme. Potoval bo po Franciji, Nemčiji in Španiji. General Calles ima pooblastilo, da na podlagi svojih študij pripravi teren za reorganizacijo železniškega sistema v Mehici.

16 mož v 3 letih

Ta svojevrstni rekord je dosegla neka ruska delavka, ki je do skrajnosti izrabila dobrote boljševiške zakonske reforme.

Komunistična akademija namerava sestaviti pregled o tem, v kakšni meri je vplival socializem na življenjske oblike ruskega delavca. V začetnem poročilu so navedene sledeče bistvene izpremembe: naraščanje razporok, ki jih večinoma zahtevajo žene. Rekord je dosegla v tem pogledu neka delavka v Leningradu, ki je bila v zadnjih treh letih nič manj kot 16 krat poročena. Trije ali štirje zakoni v treh letih pa so čisto običajen pojav.

Dalje: Razmeroma malo delavcev plačuje vzdrževalnino za ženo in zakonske nezakonske otroke. Vrh tega se žene boje otrok, ker se zavedajo, da bi jih težko prehranjevale. Mož ostane glavni rodbine tudi potem, ako je žena finančno neodvisna od njega. Žene le redkokdaj do poroki obdrže svoja dekliška imena. Čeprav je to dovoljeno. Odnosaji med očetom in sinom so postali boljši in lepši, kakor so bili poprej.

Livingstonov sluga v bedi

Mathew Wellington, zamorski sluga slavnega raziskovalca Livingstona je še vedno pri življenju. Sedaj živi v Moribasi in je star 80 let. Čvrst in popolnoma zdrav je še in prevaja sv. pismo v suhalski jezik. A ta stari zamorec, ki je doživel nekoč boljše čase, živi sedaj v veliki bedi. Prodaja dopisnice in semterja se ga usmili kak Livingstonov rojak in prijatelj ter mu pošlje kako denarno podporo. Državne penzije ni mogel dobiti, ker stoji oblasti na stališču, da pravzaprav nikdar ni imel državne službe. Ako bi bil kje vratar ali sluga, bi mu bila pokojnina zagotovljena; ker pa je bil samo sluga slavnega Livingstona, mu oblasti odrekajo pravico do pokojnine. Znano je, da je Wellington z nadčloveškim naporom spravil Livingstonovo truplo iz notranjosti Afrike do obale in je rabil za to nič manj kot 9 mesecev. Sedaj se je za zaslužnega zamorca zavzel sam namestnik v Kenyu in mu obljubil, da mu izposluje stalno državno podporo.

Čudno maščevanje

Približno pred enim mesecem je nastal v francoski vasi Chandon požar, ki je uničil skoro vse selo. Od 17 hiš je ostala samo ena nepoškodovana. Domačini so takoj sumili, da gre za požig. O-rožniki so uvedli obširno preiskavo in so kmalu aretirali 30-letno Evgenijo Cavutier, o kateri so dognali, da je zanetila požar samo zato, da se je maščevala nad svojim nezvestim izvoljencem Vitalom, ki ji je obljubil, da jo bo poročil. Vital je že pred meseci prekinil z njo vse odnose in se ravno na dan, ko je nastal v vasi požar, zaročil z drugim dekletom. Evgenija je že priznala svojo blazno dejanje in je bila izročena sodišču, kjer jo čaka težka kazen. Pogorelici so bili tako silno razkačeni, da so jo hoteli na mestu linčati, kar pa so orožniki le z največjo težavo preprečili.

Smrt Nobelove vdove

Vdova znamenitega tvorničarja orožja Andrewa Nobela, je v terek umrla v Batku v Angliji v metuzalemski starosti 101 leta. Pokojnica je bila rodom iz Kanade. Ko je l. 1861 potovala s svojo mlado hčerko v Anglijo, je parnik »Canadian« zadel pri Novi Fundlandiji v neko ledeno goro in se potopil tekom pol ure. Lady Nobel pa so tedaj s 30 drugimi potniki rešili francoski ribiči.

Pristna kmečka soba.

Komponista Franca Leharia je v Ischlu posetil neki znan igralec iz Berlina. Lehar mu je razkazal svojo vilo in ga končno odpeljal v zadnji del, kjer si je v pritličju uredil krasno kmečko sobo.

»Vse lepo, dragi mojster, toda pristna kmečka hiša to ni,« je pripomnil Berlinčan.

»Zakaj pa ne,« se je posmehljaval komponist Lehar.

»Zato, ker ni v njej muh!«

Sport

Pred glavno skupščino LNP.

Prihodnjo soboto se bo vršila v Ljubljani redna letna skupščina ljubljanskega nogometnega podsaveza. Letošnja skupščina je za člane podsaveza zelo važna, v prvi vrsti za klube mariborske oblasti. Štajerski klubi so se do lanskega leta na občinih zborih LNP zadržavali večinoma pasivno. Tvorili so edine glasovne enote, ki se za potek skupščine same ni mnogo brigala. Za vodstvo v LNP se borila že dolga leta dve skupini. Borba med njima za nadvladanje je rodila marsikak uspeh v korist sporta, imela pa je za posledico tudi mnogo sportu nekoristnega. Reči je treba, da klubi naše oblasti podsavezu ne delajo neprilik in stavljaio vanj popolno zaupanje, zlasti še od takrat, ko ga niso našli v vrhovni instanci, v JNS-u. V soboto morajo klubi mariborskeoblasti pokazati kompaktno in solidarno, da je prešel čas, ko so z njimi lahko postopali po mili volji. Zavedati se morajo, da je današnje vodstvo podsaveza znalo vedno reševati spore pravično in da je LNP delil krivico in pravico, kakor je kdo zaslužil. Vodstvo LNP je stremelo le za tem, da dvigne slovenski sport na nivo, ki mu pripada.

Mesto brez žensk

Eno od mnogih mest, ki so bila dosedaj skoro nepoznana in se je zanje zvedelo šele o priliki raznih poletov preko oceana, je tudi mesto Ivigut v Grönlandiji, ki obstoji samo iz nekaj hiš, v katerih stanuje do 150 Dancev. Ti ljudje so vsi zaposleni v nekem rudniku. Nedaleč od tega mesteca se nahaja okoli 200 duš broječa naselbina, kjer imajo samo moški pravico, da lahko gredo v Ivigut. Ravnatelj rudnika je namreč izdal strog ukaz, da ne sme nobena ženska iz te naselbine v sosedno mesto. Do te prepovedi pa je prišlo samo za to, ker ti Danci ob prostem času mnogo pijejo in je že ponovno prišlo do težkih prizorov, pri čemur so bile vedno glavni vzrok ženske. In tako je mestece Ivigut nedvomno edini kraj na svetu, kamor ženske nimajo dostopa.

Stari kavkaški zid

V Aserbejdžanu v Transkavkaziji se nahaja vzhodno od mesta Derbenta takozvani stari kavkaški zid, ki je dolg 50 kilometrov in je svojedobno služil kot obrambeni nasip proti napadom divjih gorskih plemen. Nedavno je to zidovje raziskoval ruski arheolog Pahomov, ki je našel pri tej priliki zanimive napise. Mogel je ugotoviti, da je bilo to zidovje zgrajeno v petem ali šestem stoletju po Kristu, v dobi Sasanidov. Tudi na bližnjih grobiščih v okolici Derbenta je našel Pahomov nagrobne plošče z napisi, ki so v zvezi z zgradnjo tega zidu. V napisih je zlasti pogosto beseda Aserbejdžan. Po rezultatu raziskovanj ruskega učenjaka se more sklepati, kako daleč je prodrla na severu perzijska kultura v dobi Sasanidov.

Humor

»Vi, obtoženec, ste obsojeni na pet let zapora. Ali imate k temu še kaj pripomniti?«

»Hvala, zadostuje.«

Neki obiskovalec je prišel prepozno k nogometni tekmi. Vprašal je svojega sosedo:

»Kako stoji tekma?«

»0:0.«

»Hvala Bogu, torej še nisem nič zamudil.«

»No, kakšen je bil prvi obed, ki ga je skuhala tvoja žena?«

»Molči. Celo kuhinjska knjiga je bila prismojena.«

»Kleopatra,« je zaklicala deklica, ki je imela navado, da je dajala svoji mački slavna imena.

»Mislim sem, da ima ime Napoleon, ki je vendar slavniješe.«

»Saj je tudi imela to ime in sicer tako dolgo, dokler ni dobila mladih. Od tedaj pa je Kleopatra.«

Mihael Zevaco

Beneška ljubimca

Zgodovinski roman iz starih Benetk 126

Spoznala ju je takoj. Le z naporom vseh moči, ki so ji bile še ostale, se je mogla premagati, da se ni ganila in je zadržala grozo, ki je hotela izbruhniti na njenih ustnicah.

Glasova, ki jih je spoznala, sta bila glasova Altieri in Dandola — moža in očeta! ...

Kaj počenjata tu, v njeni sobi? ...

Za hip je mislila, da jo imata že za mrtvo. Krčevito je napela mišice, braneča sama sebi, da ne bi vstala, zakričala in jih pregnala ...

Prisluhnila je ...

»To traja že pet dni!« je dejal Altieri. »Pet dni smrtnega strahu in peklenske tesnobe ...«

»Torej je govorila!« je povzel Dandolo.

»Govorila je ... in bo še govorila ... kakor hitro se ji vrne delirij, govori dolgo in široko o zaroti in izgovarja imena ...«

»Moje ime!« je dahnil Dandolo.

»Ne! Vsa druga imena, samo vašega ne.«

Kako minuto sta obadva molčala.

Leonora je začula hripav vzdihljaj. Prišel je iz prs njenega očeta, ki je stal poleg nje ter si je globoko oddahnil, ko se je začutil varnega.

Leonori se je razjasnilo vse!

Spoznala je, da se ji je bledlo, da je v deliriju povedala vse, kar je vedela, in da se je Altieri nase-lil pri njej, da jo nadzoruje! ...

In zdaj je bil povabil Dandola, očeta svoje umirajoče žene, nedvomno z namenom, da storita kdovekak strašen sklep ...

»Mogoče ne ve.« je menil Altieri, »da ste izmed naših; mogoče pa ji ostaja celo v deliriju še misel, da noče ovaditi vas, svojega očeta ...«

»Vse govori, pravite ... vse, samo mojega imena ne pove!«

»Vse, samo tega ne!«

»Toda, če bi jo kdo slišal ... oh, če bi jo kdo slišal! ...«

»Neizogiben pogin preti tudi vam, ako nam pridejo na sled!«

Zopet je nastal molk.

Leonora je čutila, da trepečta obadva moža, ki stojita ob njeni postelji.

Držala se je otrplo, kakor mrlič, ter skušala sopsti enakomerneje.

Altieri je povzel:

»Delirij jo napada zvečer in ponoči; zdaj pa spi mirno ... Oh, te noči! ...«

»Še par takšnih, kakršne so te, ki sem jih preživel v tej sobi, prisluškaje pri vratih, z bodalom v roki, pripravljen ubiti vsakogar, kdor bi jo slišal, trepetaje, kadarkoli je počilo v kakem pohištvu, ves moker od mrzlega znoja, kadarkoli so se odprla kaka vrata ... da, še par takih noči, pa bi zblaznel, to čutim ... Nič več ne morem prenašati tega; zato sem dal poklicati vas ... vas, njenega očeta ...«

»Nadomeščal vas bom,« je dejal Dandolo živahno. »Pojdite se: čul bom jaz mesto vas ...«

Altieri je tragično zmajal z glavo.

»Tu ne gre za počitek,« je dejal zamolklo.

»Za kaj pa gre?« je vprašal na to Dandolo z glasom, v katerem je Leonora čutila tisto globoko tesnobo srca, branečega se bližnje katastrofe.

Naenkrat je izpregovoril Altieri:

»Nihče je ne sme slišati! ...«

»Ne,« je dejal Dandolo in si pritisnil roko na čelo. »Nihče je ne sme slišati! ... Nihče na svetu! ... To bi bila smrt nas vseh! ... In kašna smrt! ... Oh, šafot na trgu Svetega Marka, ali pa tam doli v temnem hodniku na Mostu Vzdihljajev, tisti zloglasni kamnati stol, na katerega bi nas privezali, da nas umore ... ali smrti od gladi, žeje in mraza, strašna smrt na dnu temnic! Smrt, ki smo jo bili izbrali za ...«

»Molčite!« je zarenčal Altieri in prijel Leonorinega očeta za roko. »Nikar ne imenujte v tej sobi tega imena ... Grom in peklo! Če bi jo to ime vzdramilo! Če bi ona ob tem imenu vstala in nama zaklicala, da naju hoče pahniti tja, kamor smo mi pahnili njenega zaročenca ...«

Zadihaje se, mrtvaško blede, sta umolknila obadva, upiraje oči v Leonoro ...

»Saj spi!« je dejal Dandolo nazadnje.

»Da, ona spi,« je zagodrnjal Altieri. »Ona spi mirno spanje. Toda to njeno spanje utegne roditi najino smrt.«

Njegove oči so se z divjim žarom vcepile v Dandolo.

»Treba je napraviti tako, da je nihče ne bo mogel slišati,« je ponovil. »In v to imava samo eno sredstvo ... samo eno, edino ...«

»Sredstvo? Kakšno sredstvo?« je zajecjla oče; lasje so se mu naježile od groze.

»Da, ona ne sme več govoriti! ... Poslušajte: vi veste, da sem ljubil vašo hčer in da jo ljubim še vedno ...«

»Molčite! Oh, to je strašno ...«

»Ljubim jo; vraga, vi veste to najbolje ... Ljubim jo, in ravno to je vzrok mojega obupa ... Ona me sovraži, me prezira, me preklinja. Jaz pa jo ljubim ... In tega položaja ne morem več prenašati. Eden mora umreti — ona ali jaz!«

»Molčite!« je zaronel oče.

»Ne bom molčal! Kajti šele v trenutku, ko mi je zmanjkalo moči, sem vas dal poklicati, da vam povem vse to in vas pozovem, da zavzamete svoje stališče v usodi, ki me mori. Vi ste mi jo dali ... Dali! O zasmeh, o ironija! Vi ne veste, da živiva od dne najine proke pa do danes še vedno kakor tuja drug napram drugemu! Že tisočkrat mi je prišlo na misel, da bi jo umoril! Že tisočkrat sem se ji približal z namenom, končati tolikšno muko s tem, da odstranim vzrok svojega trpljenja! Zdaj je dovolj vsega, ali slišite! Mojih moči je konec! Dalje ne morem iti! ... Ljubim jo, blaznim zaradi nje ... in teh pet dni sem pretrpel več nego v petih letih. Slišal sem jo klicati svojega zaročenca, prositi ga, naj ji odpusti, klicati mu, da ga ljubi — in sleherna njenih besed je zadela moje srce kakor ostrina bodala ... Čdaj pa postajajo njene besede grožnje, ki mi obetajo smrt ... Njene besede niso samo smrtno rane za moje srce, njene besede me morejo spraviti celo na morišče ... Dovolj je, tako vam pravim! Ali hočete živeti odslej v večni grozi, biti izročeni kaprici ženske in slehernemu njenemu maščevalnemu nagibu? Povejte ... ali hočete tudi vi umreti na šafotu? ...«

Dandolo je zamrmral:

»Moja hči! O moja hči! ...«

In groza je zopet zmagala v klaverni duši tega očeta. Tda storil je šibek poizkus, da otme svojega otroka.

Mali oglasi, ki služijo posredovanju in opipljive namene obdelujejo vsaka beseda 30 p, najmanjši znesek Din 5.—

Mali oglasi

Zemlja, doplačevanje in oglaševanje ali reklamiranje: vsaka beseda 50 p, najmanjši znesek Din 10.—

Koncert pri Kosiču.

V restavraciji Vetrinski dvor bo jutri zvečer in v nedeljo dopoldne in zvečer koncert. 1778

Gospod išče prazno ali opremljeno sobo

po mogočnosti s prostim vhom. Vzel bi eventualno tudi hrano. Ponudbe nasloviti na upravo »Večernika« pod »Soliden«. 1767

Sandale vseh velikosti,

šivane kakor tudi damske, moderne sandale najboljšo kupite ali naročite po meri v Mehanični delavnici čevljev in sandalov, Vrtna ul. 8, Maribor. 1767

Škatle

v vsaki velikosti in kakovosti izdeluje najbolje, najhitreje in najceneje Foto-Kompanija, Maribor, Gregorčičeva ul. št. 12. 1086

Opremljeno sobo iščem za takoj. Ponudbe na upravo lista pod »Soba«. 1736

Čitaj in povej sosedu!

Pri »Brzopodplati«, Maribor, Tattenbachovi ulici 14, se kemično čisti in strojno barva čevlje in vse usnjate predmete. Barve na izbiro z različnimi kombinacijami. 1757

Udova ali pa ločena žena,

katera zna dobro kuhati in šivati, samostojno gospodinjiti in katere se tudi razume na vzgojo otroka, dobi takoj mesto pri dobrih in miroljubnih ljudeh. Naslov v upravi lista! 1757

Kavarna »Park«.

Dnevno koncert ob vsakem vremenu. Igra ruski kvartet. 1765

Dajte avtomobile,

motorje in kolesa strokovnjaku v popravilo. Vozili boste potem sigurno in brez defektov. Popravila se izvršujejo točno in po brezkonkurenčnih cenah. Brata Komel, mehanična delavnica, Aleksandrova c. 169. 848

Mizarstvo pohištva Ciril Razboršek,

Taborska ulica 22. Prvovrstno izdelovanje vseh vrst pohištva. Renoviranje antikvariteta in ostalega pohištva. Cene najnižje. 297

Zavese, mrežaste in klekljane čipke,

posteljna pregrinjala, damsko perilo, senčnike, vezene, monograme naročite najceneje pri Olgii Kosér, Ciril-Methodova 12, desno. 483

Iščem s 1. oktobrom

službo pomočnice pri boljši šivilji. Cenjene ponudbe na upravo »Večernika« pod šifro »Pomočnica«. 1718

Hlišnika ali hlišnico

sprejemem s 1. odn. 15. avgustom za Koroščevo 8. Enosobno stanovanje s kuhinjo na razpolago. Pismene ponudbe z navedbo rodbinskih članov je nasloviti na J. Zadravec, Središče ob Dr. 2231

Sobo in črkoslikanje

izvršuje po cenl, hitro in okusno Franjo Ambrožič, Grajska ul. 2. 2231

Stanovanje

obstoječe iz 2 sob, kuhinje, verande in drugih pritliklin na periferiji mesta oddam za mesečnih 500 Din. Naslov in pojasnila se dobe v realitetni pisarni K. Troha, Maribor, Aleksandrova cesta 18. 1764

Oddam prazno sobo

z hrano zakonskemu paru brez otrok. Poizve se v restavraciji Narodnega doma. Marija Drčar. 1759

Ribež, vlišnje in kosmulje

kupi Podravska industrija sadnih izdelkov, Maribor, Trubarjeva 9. 1693

Oddam takoj opremljeno sobo

na Aleksandrovi cesti št. 57, pritičje desno. 1766

Električne instalacije,

popravila, svetilke, likalnice, motorje, aparate, elektro blago po konkurenčni ceni pri Iliž & Tichy, Maribor, Slovenska ulica 16. 117

Vzorna gospodinja

vkuhava samo z Rex-aparatom raznovrstno sadje, sočivje itd., ker le v Rex-steklenicah vkuhano sadje ohrani naravni okus. Edina zaloga v Mariboru

Ivan Kovačič

Koroška cesta 10 in Slovenska ulica 10. 1495

Spominjajte se CMD!

VELIKA PRODAJA

po znižanih cenah

Nogavice, pletenine, modno blago, galanterija, parfumerija, potrebščine za šivilje in krojače.

SLAVKO ČERNETIČ, MARIBOR
ALEKSANDROVA CESTA 23

KIS ZA VLAGANJE

kumarc in drugo, vinski kis, špirit, vse vrste likerjev, tropinovec, droženko, slivovko, rum, konjak itd. Na drobno! dobite po zmernih cenah edino pri trvdki Na debelo!

JAKOB PERHAVEC, MARIBOR, GOSPOSKA 9

tovarna za izdelovanje dezernih vin in sirupov. 1501

Izdaja Konzorcij »Jutra« v Ljubljani: predstavnik izdajatelja in urednik: Fran Brozovič v Mariboru. Tiska Mariborska tiskarna d. d., predstavnik Stanko Detela v Mariboru.